

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:	1 K —
1 hára: 60 f.	1 hára: 80 f.	3 —
1 évre: 1 K 80	1 évre: 1 K 20	6 —
3 — 60	1 évre: 1 K 20	12 —
1 évre: 7 — 20		

Főszerkesztő és lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Telefon 208.
Egyes számok kaphatók: a dobánytűszedékben.

(3)Potom egy milliárd korona új adósságot csinálunk. Illetve csinál az állam. Ennek a pár koronának felét már jó formán előre el is költötték. Nem kulturára, gazdaságunk javítására, nem társadalmi intézményekre, hanem — hanem hadicélra. Pirosnadrágra, kézkubbonyra, kis puskákra, nagygyukra, ekra-zitra, bombára. A másik felét még ugyan nem költötték el előre, félő azonban, hogy azt is csak az armádia gyomra fogja felemészteni. Mert ma nálunk minden arra megy. Ezért szántunk, kapálunk, ezért forgatjuk a nagy kalapácsot, ezért görnyedünk íróasztalok mellett. Ennek meg kell lennie. Ha nincs a zsebemben rávaló, akkor a zsebetem kell odaadni, de kabáttal együtt. És mégis, mikor a háborúnak szele fújdogál az orrunk alatt, mikor arról van szó, hogy azokat a drága acél meg nem tudom micsoda ágyukat kell istenígázában megpróbálni, akkor félni kell. Rettegni kell, mert gyenge az armádiánk, meg nem tudom mi baja van. Hát ez bizony furcsa. És ez így megy folyton. Mindig csak a hadseregre, más pedig marad. Végeredményben pedig mindenben lemaradunk. Különösen a gazdaságban és

iparban, amiből élni tudnánk. Műveltségéről ne is szóljunk. Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy az újabb terhet miként bírjuk el, mikor már a régi is meggörnyítette a vállunkat.

Apponyi

beszéde egy napra eszméltre rázta a sárban görgő magyar glóbuszt. Hiába minden fitymálás, kicsinylés, lemosolygás, emlegetése az illetéktelenségnek, megmorgása a szándék tisztaságának. Egy bizonyos. Esemény ez a beszéd, világra szóló esemény. Bátor, szóval világbakiáltása, mit érez a balkáni eseményeken lelke legte- nekén a magyar nép. Ez a beszéd öserejű, csodás cikázású cselekedet volt. Ezt a beszédet ma már olvassák Belgrádban, Szófiában, Cetinjében, Londonban, Pétervárott, Párisban, Berlinben. És nem kételkedünk benne: a bekövetkezendő események futásába hatalmas lendülettel fog belemarkolni ez a

beszéd. Mert ha eddig nem is tudta a külföld, ennek a beszédnek szuggesztív ereje kétségtelenné teendi előtte, hogy a magyar néplélek nem a munkapárti delegáció szégyenletesen bornírt tárgyalásán, hanem Apponyi beszédében nyilatkozik meg. Már pedig ezen a népkaraton most nagy dolgok fordulnak: elsősorban a magyar nemzet bőrere megy a játék.

Apponyi embertőlíti elméjének páratlanul álló remekét alkotta meg az ellenzék értekezletén előadott előterjesztésben. Mindenek előtt tömör és lesújtó bírálatát adta a Monarchia külpolitikájának, melynek egyetlen gondolata a hagyományos statusquo vesszőparipáján való nyargalás volt. Ez a politika nem látta a balkáni népek lendületes erősödését. Nem látta a török birodalom végzetes, halálos elgyengülését. A bekövetkezett háboruban nem számolt más eshetőséggel, mint Törökország győzelmével. A szövetségesek diadala egyszerűen okozta Törökország buká-

sát és a Monarchia vak külpolitikájának csődjét.

Hiszen mi sem lett volna könnyebb, mint a háboru előtt kijelölni a szövetségeseknek azokat a határokat, ameddig eselleges győzelmüket kiaknázhatják. Akkor a Monarchia követeléseit egyszerűen ellenmondás nélkül teljesíttek volna. Míg így természetesen a legnagyobb felháborodást kelt a Balkánban, hogy a szerb népet győzelme eredményétől meg azarják tosztni.

Teljes rokonérzésünk kísérte a törököket élet-halál harcukban. Amde legnagyobb hiba volna gyámság alá helyezni nemzeteket, amelyek óriási áldozatok árán bizonyították be nagykorúságukat. Érdekcinket meg kell védenünk. Amde mi a mi érdekünk?

Nem érdekünk a területi terjeszkedés.

Nem érdekünk a Balkán-ál-lamok természetes fejlődésének meggátlása; ellenkezőleg: mivel egyik érdekünk az, hogy szomszédságunkban béke és nyugalom uralkodjék, kíván-

Az öreg tanító.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Hűvös, augusztusi éjeken tüzek gyúlnak ki a végtelen réteken. Massziról lidércnek hinné a babonás, annyival is inkább, mert látni való, mint járják körül sötét alakok, fekete árnyak a lobogó lángok.

Pásztorok azok, kik karjaikat kitérjesztve járják körül a tüzet; mert szeszélyes szél fúj és hol erre, hol amarra hordja a füstöt.

Messze, emlékezetem sűrűjében, mint távoli rétek közepén az éji pásztortűz föllobbanó tűszke, megmagvillan egy alak, az én jó öreg tanítóm tiszteletreméltó alakja...

Pusztán laktunk. Ott szorongtam én is harminc bérengyerek között a tág iskolában mely nem is igen régen a kosok istállója vala ugyan, de a melyet a vármegye parancsára iskolává hevenyésztetett a kegyelmes uraság.

Itt tanított ő a maga módszere szerint, a mely ha nem is volt a

Pes:alozzié de annyit mégis ért hogy megtanultuk először, hogy mi a böcsület: azután pedig megtanultunk írni, olvasni s számolni. A hittant inkább az öreg plebánus ur tanította, mikor úgy nagy ritkán felénk vetődött.

— No édes fiaim, most következik a számolás. Így szokott szólni a mester ur (gy szőlítottuk az öreg) délutánonként.

A többit tudtuk. Felugráltunk s tödültünk ki a kamarába. Ott várt már bennünket egy jó halom burgonya és egy nagy csomó zombor, kosár, véka, melyeket maga a jó öreg fonogatott a hosszú téli estéken.

— Állj elő Pista, Makráék Pistája. Ne ez a véka. Válogass bele ötször negyven krumplít. Megmondod utolján; hogy mennyi összesen. No kis fiam Jóska, fogd meg ezt a zombort, válogassál bele háromszor husz krumplít. Vigyázz, kis szógám, vigyázz a rohadtra. Tabákék Rózsija négyszer hatot választ. Szépeket válogas; cselédem; fazékba kerülnek a magunk számára.

Patogató Örsze háromszor harmincat, Fehérék Treszkája négyszer

huszonötöt. Hát a bátyád hol van? Jancsi! Ugorj ide fiam! Háromszor hatvanat a maglók számára az apróbbakból...

— Be az iskolába! szólott az öreg a munka végénél.

— Szikra Jancsi, jó gyerek, állj föl, édes fiam! Mondjad csak meg hamar, hány lába van a birkanak?

— Négy.

— Ne zsinatolj annyira, szógám Súlyós Palkó! Hanem inkább mondd meg, hat úru hány pár?

— Három.

— Hány szemed van, fiam Csösz Ferke?

— Kettő.

— Fejed?

— Egy.

— No édes családom, próbáljuk meg azt is, hogy amit kimondtunk, le lehet-e írni?

— Egy feje van a Ferkének. Nézzétek, gyöngyeim, huzunk egy szép vonást, mikor egyet írunk. Bizony olyan, mint a szép, egyenes járomszeg, vagy a juhász botja. Mit is mondtál, fiam? Hogy kettő a szemed? Hát ezt hogyan írjuk? Ehun-a! Akár a szilaj ökör szarva?

Ennél több a három. Ugy-e, fiam Ferkő? Leírom. No nem olyan, mint egy fél harapófogó? Hát a négy? Mintha a küsszékét pingáltam volna le, csakhogy megfordítva. Kemény, bajszos legény az ötös; kár benne szinte, hogy egy kissé pocakos. Mi nagyobb az ötnél, fiam Balog Pista? Ugy-e hogy a hatos? Olyan a formája, szakasztott olyan, mint az ebihalnak, mikor a kanális vízében fölfelé uszik, A hetes szám nem más, mint valóságos kasza; két tojás egymáson, kiteszi a nyolcast; ha pedig a hatost jól megmarkoljuk és sodoritunk egyet a testén lefelé, meg van a kilences...

Baj történt. Meghalt az öreg pap. Egy ifju, tapasztalatlan, a világ járásához mit sem értő utódja akadt, aki ha nem volt a templomban, vagy a könyvei között, — biztos, hogy mindig az iskolákat látogatta, zavarta. Volt egy olyan hét, hogy — Uram bocsá! — háromszor, de négyszer is bevetődött a görbei pusztára.

Üresen sosemse jött. Képeket hozott s tele aggatta velük az iskola falait. Majd meg egész láda

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 8 oldal.

00001225

FÉRFIPIPÓK		Gyermek és leánycipők		NŐI CIPŐK	
Erős borjúbőr cugos 7— K. Degst.	7:50 K	Bé-Bé-cipők minden színben párja 1 kor.	20—26 K 1:70 feljebb	Erős borjúbőr cugos vagy fűzős	7— K
Box cugos és bergst 9— K. Sevró	11— K	Fekete és barna bőr 1—4 évig	26—28 K 3:20 feljebb	Boxcalf cugos vaszon v. téli bédés	8— K
Magas postós szár boxborítás	10— K	Fekete és barna bőr 4—7 évig	28—30 K 4— feljebb	Szevralf fűzős, gombos	8:50— 9— K
Magas csatos	10— K	Fekete és barna bőr 7—12	28—35 K 4— feljebb	Sevró	10— 10:50 K
díjfedél amerikai box vagy sevró	15— K	Tip-Top higién, gyermekcipők.	Gyermek és flu csizmák.	Sevró fűz. gom. eredeti amerikai	13— 14— K
Kobrak, Lichtman, „Regal” és „Humanity” amer. cipők. Szépáruvári sár- és hócipők. Bőr és postós-lábszárvédők. Posztó cugos, fűzős, gombos-bőrrel vagy andékul kor. 3-tól K 6-ig. — Házi cipők. —					

Vizhatlan Halina-vadász- és lovaglócsizmák. KNAZOVITZKY divatruháza. Szabott árak!

nunk kell, hogy mindenik Balkán nemzet érje el területileg is azt a nyugvó pontot, amely nemzeti életének lényeges szükségleteit kielégíti.

Nem érdekünk tehát az egyes balkán államoknak egymás közt létesítendő területi megállapodásaiba beleavatkozni bátran reájuk bízhatjuk az egészséges egyensúlyviszonyok megállapítását, melyeknél mindenik érdekelve van, de kívánunk kell Albánia önállóságának biztosítását, ugyanazon az etikai és jogi alapon és ugyanazon általános politikai érdeknél fogva, mely miatt az összes balkán nemzetek szabadságát, természetes elhelyezkedését és fejlődésképpességét kell kívánunk, mint a béke és nyugalom feltételeit.

Érdekünk a szabad közlekedésnek biztosítása az egész Balkánfélszigeten, annak tengeri kikötőjéhez és kikötőjében. De nem érdekünk a balkán államok bármelyike gazdasági szabadságának lenyűgözése, akár, vámujió kiero-

szakolása, akár közlekedési utaik természetes kifejlődésének megakadályozása által.

Nem érdekünk tehát megakadályozni, hogy Szerbia tengerpartot kapjon, csak annyiban, hogy ezáltal Albánia ketté ne szakítassék. Tehát minden érdekünk ellen való emiatt háboru viselése.

Mikor tehát diplomáciánk meg akarja akadályozni Szerbiát a tengerpart megszerzésében, tulajdonképpen a már csődbejutott politikájának egy foszlányához ragaszkodik. Erre következik Apponyi leghatalmasabb gondolata, amely — hiszszük — már napok mulva történelmi megállapítássá fog szilárdulni.

„Uj rendje született a dolgoknak, a régi kurzus fenn nem tartható. Egészséges elhatározással kell tehát az új kurzust megállapítani, tulhaldott koncepciók belevegýtése nélkül, mert nagyobb hiba nincs, mint annak a politikának, melyet el kellett ejteni, némely foszlányába kapaszkodni, zbból valamikézt megmenteni akarva. A dinasz-

tia belpolitikáját ez a hiba szinte végzetserüen kísérti legfontosabb evolúcióiban: ne vigyük azt át a külpolitikába is.”

Végül kijelentette, hogy a magyar nemzet tiltakozik minden háborus kaland ellen, melybe a kapkodó külpolitika a Monarchiát sodorni készül. A magyarság békét akar szomszédaiyal, békét akar magában és tiltakozik ellene, hogy az ilyen kísérletezések számlája a nemzet vérelv és vagyonával fizetessék ki.

És van-e magyar ember, aki ebben nem értene egyet Apponyival? Egy nemzet kiáltása talált meghallgatásra füleket. Szégyen és gyalázat, hogy ezt az Apponyit, akire a világ legnagyobb nemzetei lennének büszkék, ismét mondom szégyen és gyalázat, hogy ezt az Apponyit szuronyok tartják a parlamenttől távol. Szégyen és gyalázat, hogy ahol Apponyiaknak kellene állniok a vész napjain, az ország fórumán

gaz és tudatlan senkik terpeszkednek. De hiába van pénzük, pálinkájuk és szuronyuk. Pénz és pálinka adhat mandátumot, szurony adhat hatalmat. De pénz, pálinka, szurony: észt, lélekben égő hazafiságot és politikai belátást nem ad. Ezekkel nagy Apponyi parlament hijján is. A törpék és rothadtak pedig törpék és rothadtak maradnak, habár övék a szuronyos parlament.

Kérő szó hölgyeinkhez!

Lánggal ég a Balkán, messze hulló zsaránoka a mi hazánkat is felgyújtással fenyegeti!

Nem dördült még el a fegyver, nem süvít még a golyó magyar ellen, — óvjon is ettől a gondviselés — áme mind ent meg kell tennünk, hogy a jogainkra támadót, a reánk töröt visszaszorítsuk!

És ha mégis felhangzanék a kürt, ha megperdtülne talán a dob, hogy a mi fiaink, a mi édes véreink csatába menjenek,

könyvet pakoltattot elő. Volt ezek között bolondos figurákkal telerajzolt természetrajz, férgekkel, bogarakkal teljes természetrajz, hihetetlen dolgokat állító földrajz.

Nem tetszett mindez az öregnek, sehogy se tetszett. Nemtetszése azonban akkor változott haraggá, mikor az ifju pap egy cifra golyót hozott, melyet a két sarkán forgatni lehetett s odatartra szemeknk elé, így beszélt:

— Kedves gyermekeim! Lássatok, ilyen a mi földünk. Következtet a vizsga.

Ott várokoztak már az irodában a kegyelmes uraság, a tisztek s a plebános.

Végre az öreg mester is beko-pogtatott, atilásan, csizmásan s tiszteletteljesen szólította fel az urakat, hogy tisztejjék meg vizsgáját becses megjelenésükkel.

Rendben történt meg a dolog, csak úgy, mint ezelőtt hatvan esztendőn keresztül.

Csak a vizsga végén akadt egy kis zavar.

Már minden felálltunk, hogy elé-nekeljük az „Isten áldd meg a magyart”, midőn intett a plebános s megkérte az öregot, hogy tartson

rövid próbát, a beszéd és értelemgyakorlatokból.

Okos ember volt a mi öreg tanítónk s rögtön belátta, hogy beszéd és értelemgyakorlatok alatt nem érthetünk mást, mint olyan beszédet, melyben értelem vagyon. Különben is, sejtette a dolgot s készsült reá. Köhintett egyet s felszó-lította az első diákot, Makra Pált.

— Számláld elő édes fiam, Makra Pál, mit is látsz te itt a pusztán?

Makra Pál nekiürözött s mint a vízfolyás lefújta, egy szuszra:

— Én látom a pusztán először is a tens kasznár urat, azután a tens kasznárné asszonyunkat, azután az ökröket, a lovakat, tíz foka birkát, a cselédeket, a mester urat s mindezeknek lelkipásztora főtisztelendő Jambor Pál plebános ur...

Ezután jött az „Isten áldd meg a magyart.”

Következő őszel beállított hozzánk a tanfelügyelő. Megbámulta az öreg módszérét s így szölt hozzá kimenőfélben:

— Ugyan kedves barátom, mennyi idős lehet már?

— Nyolcvanhat, felelt az öreg

nyomatékkal s hozzátette: Már hatvan esztendeje tanítok.

— Ennyi munka után miért nem megy nyugra...

— Ugy-e a paptól jön nagyságos uram? Vágott közbe epésen az öreg.

— Eltalálta, onnan jövök. Töle hallottam, hogy ha kedves öregem nyugalomba vonul, összes eddigi járandóságon felül a kegyelmes uraság évi 100 forint tiszteletdíjban is részesíti.

— Nem megyek, maradok, — tört ki az öreg, — birom még a munkát. No csak láthatja nagyságos uram, hogy milyen nagy ellenségem nekem ez a pap.

No, hanem ha bemártott, majd bemártom én is! Nézze csak a Nagyságos ur! Nem elég, hogy a káté és biblia helyett mindenféle szörnyü-séget tanít, azzal sem telik be, hogy engem folyton üldöz, hanem — nézze csak kérem — a tavasszal ezt a cifra golyóbist hozta a nyakamra. No — mondok — vigye a tatár, ez ugy is valami játékszer, hát hadd örüljön neki a gyerek.

Nap-nap után azonban külsüt ám, hogy bolondot akar faragni belőlem is, meg a gyerekekből is. Kérem

alázatosan, a kezébe vette, forgatta mutogatta és — Uram bocsá — azt merte állítani, hogy ilyen a mi földünk. Hogy az a sok nagy kékség a tengervizeket jelenti, a többi a járható földet; hogy nem a nap forog a föld körül, a mint azt minden becsületes ember látja, hanem megfordítva, épen ugy, a mint ő mutatja!

Persze, hogy mikor az iskolából nagy nehezen kiment, volt annyi eszem, hogy a gyerekeket helyben hagyjam, mondván, hogy ne higyjék ám, kedves gyermekeim! A tiszteendő ur csak tréfál. De hívás is lennének, fiaim, ha ilyen volna a földünk! Leesnénk, róla, fiaim, bizony mondom, kitörnék a nyakunk...

Alig pár hétre e dolgok után nyugdíjba küldték az öreg tanítót.

Véghetetlen keserűség fogta el a becsületes szívet s hatvan esztendő munkásságát sirva emlegette. A cselédek, kiknek való atyjuk volt, csak növelték buját őszinte részvétükkel.

Jött a plebános, hogy felvilágosítsa és megnyugtassa; de szóba sem állt vele; a kegyelmes uraság

<p>Mesés a Prágai DIET VIRSTLI Fűszer- és lisztmentes cukor- és gyomorbetegék — tápszere. — Friss Szepesi virstli. — Friss Debreceni kalbász. — Friss felvágottak. FAJ KÖRTE VAJONC.</p>	<p>HIRTLING KÁLMÁN csemege és fűszer áruháza, Nádor-u. ÁRUMINTASZERÜEK! — ÁRAIM JUTÁNYOSAK! Kiszolgálásom pontos. Telefon 207.</p>	<p>A zirci Szántó forrásának nagybani apátiság elárulstója. 1 üveg ÜRMÖS bor 2:00 1 üveg TOKAJI pecsenye bor 1:20 fill. Friss prágai nyers és főtt sonka. FRISS PÁCOLT HALAK.</p>
---	---	---

Háztulajdonos urak figyelmébe!

Házak vízvezetési, csatornázási továbbá fűdő szobák és angol klozet berendezését a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb árak mellett elvállal SACHERL és SOÓS jó hírnévnek örvendő cég. Iroda és minta raktár Székesfehérvárott, Nagy Sándor (Sas) utca 11. A cég megbízhatóságáról számtalan elismerő levél tanuskodik.

Telefon 306 Interurban. A munka szakszerű kiviteléért több évi jótállást vállalunk. Költségvetés és tervezés díjtalan. Vidéki munkák is azonnal eszközöltetnek.

akkor az itthon maradók között a magyar nőre vár egész nagyságában az emberbaráti érzés szent hivatása!

A hazáért megsebesült harcost, a betegségtől roskadó katonát női gyöngédségnek, női jósnak kell gondozásba venni, hiszen megenyhül a fájdalom, elviselhetőbb a betegség és gyorsabban visszatér az élet pusztulásnak indult ereje, ha a nőnek jószágos arcát látja, gyöngéd szívének melegét érzi a szenvedő! És a genfi kereszt humanizmusának szolgálatában válnak valóra a költő szavai, hogy a nő!

Né mond örök szeszélynek, Erzelme több mint férfié

S ha meg nem rontja a hű érdek.

A legnemesebb szív ... az övé!

Szerencsétlent csak ő tud szánni

És vigasztalni a szenvedőt!

Ezt a legnemesebb szívet Székesfehérvár hölgyeinek ezt a jószágos érzését kéri egyesületünk, kéri a bekövetkező háboru sebesültjei érdekében.

A vöröskereszt választmány elméleti és gyakorlati tanfolyamot nyit a vállalkozó hölgyek számára, hogy a jó szív kész-

elismereve fel se bontotta; a száz forintot visszaküldte; a kasznár ur ajánlatát, hogy az uradalom szekerain elszállíttatja, állhatatosan visszautasította. . . . Maga fogadott a faluban néhány szekert, fölrakta rájuk az ósdi butorait s elindult új lakásába, a falu felé.

Sohasem felejttem el azt az órát. Ott ácsorogtunk mind a harmincan a megrakott szekerek körül; de nemcsak mi, hanem a tisztak is valamint az otthon levő cselédek az utolsóig.

Az öreg megáldott bennünket s szörnyen küzdöve a könyek ellen, eltölgatta helyét a szekéren. Erre az öreg kasznárné sirni kezd, utána mi, gyerekek és a cselédség.

Nincs olyan bánatos, szomorú temetés, mely ehhez hasonlatos. Így sirva, zokogva, jajgatva kísértük ki ősz pátriárkánkat a messze határig.

A buskomor öreg ki kiült a kanálspartra s elnézgette a vándor darvakat, a mint a hervasztó, hűs, őszi légben jobb vidékre tértek.

Csakhamar ő is elköltözött.

Elhal a fa, ha vénkorában ütelték át.

Törzsök Vilmos.

sége igazán hasznos és sikeres legyen!

Tisztelettel fölkéri az elnökség rang és társadalmi állás nélkül Székesfehérvárnak minden nemes gondolkodású hölgyét, sziveskedjenek a tanfolyam hallgatói sorába állani hiszen emberbaráti érzésnek, tesz szolgálatot a jó szív megnyilatkozása!

A tanfolyam f. hó 18-án este 8 órakor az ipariskola emeleti tantermében Dr. Bierbauer Viktor V. egyesületi orvos vezetésével kezdődik. A tanításban részt fognak venni még Dr. Lauschmann Gyula. Dr. Révy Ferenc és dr. Mészöly József urak. A két utóbbi a Szent György kórházban a gyakorlati részt fogja tanítani. Kérjük a hölgyek szives megjelenését, mert a köny, amelyet tudásukkal kapcsolódó szeretettel a szenvedő arcáról fog le-törölni, drága gyöngye lesz a nemes léleknek!

Székesfehérvár 1912 nov. 14-én

Gróf Széchenyi Viktorné.

Samu és a göré.

(Gyermek verseik.)

Egyszer a kis Samu
Mit gondolt magába?
Hogy ő bizony görét eszik
Nem holnap, de máma.

Talált is egy görét
Kinn a faluvégén,
Samukának kedve
Nagy lett. kérem szépen.

Fene nagy kedvének
Nem volt elég helye,
Egyre rikoltozta:
Csuhaj, hujja-heje.

Szűk lett neki a ház
Oldalába rugott,
Azaz dehogyan rugott,
Csak beleharapott.

Izlett ám a göré,
Szaporán nyelt Samu.
Nem maradt belőle
Sem üszög sem hamu.

Elfogyott a göré,
Elfogyott a versem.
Mikor eszik Samu
Cipőarkot nyersen?

Követeljük a korcsmák és palkamérések bezárását szombat esti 6 órától hétfő reggelig.

Vegyvizsgáló állomásunk.

Rossz fiuk vagyunk. Ha vesz a papa valami játékot, annak örülünk, játszunk vele, míg csak össze nem török kezeink között. De ha valami hasznos dolgot kapunk, aminek tényleg örülnünk kellene, azt hamarosan a sarokba vágjuk s ott eszi a por mindaddig, míg fel nem került a padlásra.

A múltkoriban is kaptunk egy ilyen hasznos ajándékot: a vegyvizsgáló állomást. Örülünk is neki, de csak rövid ideig. Pedig ezalatt a rövid idő alatt is mennyi hasznát vettük.

A sok rossz tej helyett már jót kapunk, valódi kalbászt ehetünk és általában érlelt szereink megjavultak. Mindezt a vegyvizsgáló állomásnak köszönhetjük. Azonban ugylátszik már ráuntunk erre a hasznos ajándékra. Azelőtt csaknem minden nap használatba vettük s most meg már három hét óta nem törődünk vele. Legalább látszólag úgy van. Míg azelőtt az újságok hasábjain állandó rovatja volt a vegyvizsgáló állomás működésének, eredményeinek addig mostanában hetek óta még egy tejhamisító lefűlése-ről sem hallottunk. Nem vagyunk annyira naivak, hogy valamennyi fehérvári tejesszszony, vagy más élelmiszer szállító megtisztakezűsödésének hitében ringassuk magunkat. Tudjuk például azt, hogy jó egy pár héttel ezelőtt valamennyi fehérvári hentestől kolbász-féle mintát vett a rendőrség. Tudjuk azt is, hogy a vegyvizsgáló állomás az azóta elfelt idő alatt százszor annyi mintát is megvizsgált volna, azonban a vegyvizsgálat eredményéről egy hangot sem hallottunk. Mi ennek az oka? Taláncsak nem romlott el a vegyvizsgáló állomás szerkezetének valami csavarja. Igazán bánt bennünket a helytelen kiváncsiság.

Ne dobjuk sutba ezt a hasznos ajándékot. Becsüljük meg, hisz eddig is már nagy hasznát vettük. Ez nem jéggyár, ne juttassuk tehát annak a sorsára. Fűleljék tovább is le a rendőrök a tejpanszolákat és a zsákbán-

macskát árulókat, büntessék őket keményen, úgy mint azelőtt, mert különben visszaérünk oda, ahol a vegyvizsgáló állomás felállítására előtt voltunk.

A HÁBORU.

(.) Hetek óta a legnagyobb izgalomban van az ország. Ha az ember este lefekszik, sosem tudja biztosan, hogy másnap hivatala helyett nem-e a kaszárnyába kell mennie. A kaszárnyába, hogy ott a hátra teygyék a golyóval telített borjut s menjen a szerbek gyomrába röpíteni. Míg a bolgárok kegyetlenül verik a törököt, s már-már a lélekarangot huzzák felettük, addig diplomaciánk a szerbekkel van elfoglalva. A szerbek tengerpartot akarnak. Mi ezt nem akarjuk. Az orosz megint akarja, az olasz pedig nem. Az angol fűlig begomboldzik, a német meg a nyakáig. Egyik követ Bécsbe rohan, a másik Belgrádba, Szerbek Szentpétervárra expresszsznek. Mi pedig Berlinbe gyorsozunk. Alattomban a szerb ide is elvinnéliszoz. Szóval lótas-futás, kihallgatás, izenetküldés, feleletvárás hétfőtől szombatig, azután megint szombatig. Közben minden nap kétszer megeafolják a mozgósítást és szállítják a katonákat délre, hívják be a póttartalékosokat. Ma elkerülhetlen a háboru-holnap pedig már meg van megegyezés, holnapután pedig a megegyezés kétségessé válik. Mire megint csitítottök reggelre ebredünk, ismét a háboru szele zörögteni az ablakunkat.

Az orosz megsegíti a szerbet, azulán meg nem segíti. A német a magyar pártján van, azután meg semleges lesz. Az olasz teljesen helyesli a mi fellépésünket azután meg helyesli is, nem is. Hétfőn minden nagyhatalom kötelességének tartja a dolgoba beleavatkozni, kedden már privát ügynek tekintik.

Szóval egy rettenetes bizonytalanságban vagyunk, folytonos aggodalom most az élet. S ezen bizonytalanságban az az egy konstátálható, hogy senkinek sincsen most háboruskodni kedve. Mindenki legjobban szeretné békésen elintözve látni ezt a konfliktust.

Moskovits cipőgyár!

Hölgyeknek, uraknak bámulatosan finom készítményű különféle fess formájú cipőkben dúsraktár.

Telefon 304.

Javítások elfogadtnak.

Iskolásfiuknak, leánykáknak jó erős, tartós cipők Moskovits-nál olcsó árban kaphatók.

Székesfehérvár, Nádor-utca 6.

Üzletvezető Kostyellik Sándor.

cikkeket. Ekkor vasárolják a vidékről érkező dolgokat. A közönség csak később, úgy 5 óra felé érkezik bevásárolni. Az egészség-rendőri vizsgálatok is már a kora hajnali órákban ejtetnek meg. Erdékességénél fogva megemlítem, hogy láttam börtöl föszott házi nyulat is árulni és elég jó kereslelnék örvendett e husnemű. A tojás vizsgálat a földalatti helyiségben történik átvilágítással. A teljesen tele tojást teatojásnak hívják, a kissé apadtabbat főző tojásnak, a jobban apadtat vagy kissé elszemcsésedetett ipari tojásnak adják csak el, az elszínesedetett vagy a fehérvényűt egyesült sárgájú tojást, uinzt romlottat megsemmisítik. Lehetetlen azonban valamennyi érkező tojást végig vizsgálni, bárha ezt a munkát hárman is végzik, azért ládánként ugynevezett „stich próbát” végeznek s ha több romlottat találnak, úgy azt a ládát bizony megvizsgálják. A nyers gomba vizsgálatára nagy súlyt fektetnek. Ugy mondjam, kiadják róla az egészségi bizonyítványt nap nap után. A vevő kérheti ezen vizsgálati igazolványt, ott van az a gombafaj szerint kimutatva, az eladó kosara alatt. A nyers gomba csomagolása is olyan papírszakocskába történik, amelyre a következő figyelmeztetés van rá nyomtatva. A gombát vásárló közönséget a következőkre figyelmeztetjük: Ajánlatos, hogy mindenféle nyers gomba elkészítése előtt forró vízzel leforráztassák és ezen víz leöntésük. Ugy a friss, mint az elkészített gombákat nem szabad otthon sokáig tartogatni, hanem a frissen bevásároltakat azonnal el kell készíteni, az elkészített gomba ételt pedig el kell fogyasztani, nem pedig ismételtlen felmelegíteni.

Ha a gomba tönkje szívós és kemény, nem szabad felhasználni. Valamint a gombakalcsnak felbörtét is le kell hámozni, ha az bőrnemű és kemény vagy pikkelyes. Még az ártalmatlan gombák is, ha túlságosan élvezetnek, a gyenge és rontott gyomru egyéneknek nagy bajokat idézhetnek elő. Vásárcsarnok igazgatósága.

IV.

A Népszálló. (Arána ut.)

Budapest székesfővárosban a statisztikai kimutatások szerint 67,000 ágyrajáró van, akiknek nappali lakásuk nincs, csakis éjjelre bérelnek ki egy ágyat, vagy az éjjeli munkások nappalra. Ezt megakadályozandó, illetve csökkentendő, jött létre a népszálló. Az ipar és kereskedelem összpontosítása, a nőlen munkások és hajadon munkások 10,000-reit hozta ide. A közérköcsi, — közgazdasági — és közegészségi kérdés leginkább ily munkás tömegek lakásbeli elhelyezése.

Az előtt az ugynevezett céhek, az ipari munkást lakás és élelmezéssel látták el, ma ez alig lehetséges a mestereknek szűk lakviszonyai miatt is. A nemházas munkások ma csak vagy a tömeglakásban van helye, vagy pedig albérlő vagy ágyrajáró. A mai nap is még létező tömeglakások nem elégségesek sem minőségileg, sem mennyiségileg ezek elhelyezésére. 1906-ban 110,000 volt az albérlők és ágyrajárók száma, vele szemben 27 engedélyezett tömeglakásban elért 1239. Az ilyen tömeglakások rendszeren oly helyen lesznek berendezve, melyek már alig adhatók ki bérbe elhanyagoltságuk vagy más hibájuk miatt. A tisztí orvosi hivatal kénytelen túrni ezen szál-

lásokat, az óriási lakás szükségesség miatt. Ilyen éjjeli szállásokon az egészség — tisztaság — és személységi biztonságra vonatkozólag roppant sok kívánni valót találunk. De hisz 10 — 20 fillérvényi szállásért nem is kívánhatunk jobbat. Igen sokszor a földön, esetleg rongyokból tákoltt helyen, nemkülömbőség nélkül talál a rendőrség összeszúfolt tömegeket. Tisztaságos munkás, kinek állandó munkája van, kerüli ezen helyeket, vagy pedig csak a legnagyobb szükség esetén veszi igénybe. A legkisebb és legegyszerűbb udvari szobácska havi bére 20—30 korona levén, a legény munkás csak egy ágyat bérel, akár a szobában, akár a konyhában. — A nagy drágaság okozza, hogy egyes családok majdnem csak kénytelenek ágyrajárót tartani, hogy ezek is segítsék a lakbér megfizetésében. Az 1910-ik népszámlálás adatai szerint Budapesten 57,300 albérlő volt és 67 ezer 480 ágyrajáró. Szükségtelen ríkító képet mutatni be arról, mi minden fordulhat elő ilyen ágyrajáró és a lakást adó család közt, csak a rendőri krónikát kell olvasni s találunk a házasság töréstől le és fölfelé mindenféle dolgot. Ad ez elég gondolkodni valót. De ez sem nyújt teljes képet, hisz nem jön minden a nyilvánosságra. Nem szölok az alkoholoról, mely itt ott-honos, a prostitúcióról, gyermek nevelésről stb. Hasztalan itt minden, még a legszigorubb rendőri szabállyal sem lehet megszüntetni ezt mert legfeljebb a szegény hájléktalanok az utcára fognak teljesen kerülni.

Folyt. köv.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságánál folyó évi december hó 1-én megüresedő főmérnöki állásra, főispáni megbízásból pályázatot hirdetek.

Ezen állással az 1912. LVIII tc. s a városnak kormányhatósági tárgyalás alatt levő szervezési szabályrendelete értelmében VII. fizetési osztályu javadalmazás az 5 évenkénti két 600 koronás fizetés emelkedéssel és 15 év után 800, 20 év után ismét 600 korona nyugdíjba számító korpótlék jár.

A kinevezés joga gróf Széchenyi Viktor főispánt illeti.

Pályázhatnak azok, akiknek a budapesti kir. József műegyetemtől nyert, vagy az által honosított építészti oklevelük s ezen szakban több éves önálló gyakorlatuk van.

A pályázati kérvényhez születési anyakönyvi kivonat, oklevel, erkölcsi, egészségi bizonyítvány, az eddigi gyakorlatot igazoló bizonyítvány csatolandó.

Az a pályázó, ki közszolgálatban állott, de azt megszakította, vagy abban hagyta, köteles hivatalos működése időleges szünetelésének, illetőleg kilépésének okát igazolni.

A pályázati kérvények a város közigazgatási iktató kivatalánál nyújtandók be.

Pályázati határidő december hó 19-ének déli 12 órája.

Az elkészt, vagy hiányosan felszerelt kérvények nem jönnek figyelembe. Székesfehérvárott 1912 évi november hó 8-án.

Dr. Saára Gyula polgármester.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Kukorica-göré lehet használt is, megevés céljára kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó magaviseletű örös fiú tanulóknak felvétetik, Marschall-nál Kossuth-utca.

Két darab 80—90 kgs malac eladó. Lovászi Istvánnál Almásy-telep.

Egy sertés 6 malaccal Királykut-utca 21 szám alatt eladó.

A 10-ik aljáró dűlőben egy-buzaföld bérbeadó. Tudakozódní Csutura-utca 6. sz. alatt lehet.

Eladóház. Csutura-utca 8. számú ház, lakás, istálló és 300 □-öl tekel eladó. Tudakozódní Iskola-u. 8. I. emelet 5. sz.

Angol malacokból tudó 80 fillér, máj 1.20 fillér Marschall-nál Kossuth-utca.

Négy motor eladó Széchenyi-utca 102.

„STYRIA-UNIVERSAL“

KÖTŐGÉPEK

megmunkálnak finom és vastagszerű pamutot ugyanazon gépen. Árjegyzék ingyen. — Részletfizetésre is.

STYRIA-KÖTŐGÉPGYÁR, GRAZ, III. Képviselek kerestetnek.

EGY UJ, rövid, 3 pedálos

ZONGORA

136 cm. hosszú, 140 cm. széles; továbbá egy használt jó karban levő ZONGORA eladó. — Veszek jó karban levő használt zongorákat, esetleg be-cserélem ujjakkal. :

ROSENSTEIN

Iskola-u. 6. Telefon 291.

Üzletátvétel

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Kossuth utca 15. szám alatt levő

ROBITSEK SÁNDOR-FÉLE PAPIRÜZLETET

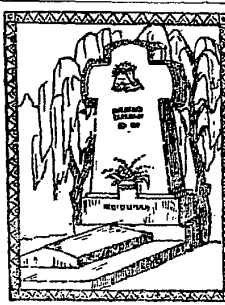
a mai napon átvettük és raktárunkat még dusabban felszerelve, tovább vezetjük. — Főtörekvésünk odairányul, hogy pontos és szolid kiszolgálással a nagyérdemű közönség szives pártfogását és jóindulatát, melyben az üzletet eddig részesítette, továbbra is kiérdemeljük.

Könyvek, mindennemű papírok, irodaszerek, gramofonok és elsőrendű gramofon lemezek.

mélyen leszállított áron kaphatók.

Szives pártfogást ismételve kérjük kiváló tisztelettel:

Özv. Horváthné és társa.

HAVRANEK LAJOS. szobrazeskojaragotelepe.

Beléskülföldi-gránit-syenit-es-márvány-szobor-ékelek: épület-kő-es-szobraz-munkák-művész-szobor-ékelek: sz.jehervar-simor-utca-10.

**NAGYITÓ
SZEMÜVEGGEL KERESSEM,
de úgy sem találók,
JOBBA és SZEBB FÉRFI
szöveteket, posztókat, mint
Rudbányainál van.**

HIRDETÉS.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet az alábbi cikkeket házhoz szállítja és behordatja az udvarba is a jelzett áron.

I. rendű porosz dió	4:20
vagy darabos szén	3:80
II. " " "	2:80
apritott fa	11:60
1 m ³ cserhasáb	11:—
1 m ³ bukhasáb	9:—
1 m ³ dorongta	

Az igazgatóság.

Székesfehérvári BUTOR-

készítő iparosok szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet Tagja. — Telefon 258.

Saját készítményű butorainkat óriási mennyiségben tartjuk raktáron, leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, melyre a n. é. közönség figyelmét felhívjuk.

Munkáinkért a legmeszebbmenő szavatosságot vállaljuk.

A f. közönség pártfogását kéri a

**Szövetkezeti
Igazgatóság.**

Sz.-fehérvár, Kossuth-u. 10.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakaszerűen készítetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádor-utca, Töltény-lás

LACHMANN REZSŐ ALBA DROGERIAJA

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát mindennemű bel- és külföldi különlegességekben, kötszerek, tolettek, cikkeket, gyógyborok, angol és francia, bel- és külföldi illatszerekben, gyógy és pipere szappanok, beteg- és gyermek tápszerekben, fürdőszók, orvosi műszerek, betegápolási cikkeket hőmérők, gummy cikkeket, stb.

„ALBA“, készítményeit.

Alba crème, mint szappan, puder, kézfinomító, borax, szájviz, fogpaszta, hajszesz, Hair-Restorer stb.

Igen nagy raktár az összes bel- és külföldi parfümökben, Roger & Gallet, Atkinson, Houbigant, Leduc, Kielhauser, Calderara stb. híres destillálóktól, eredeti üvegekben és kímélve. Ugyanezen gyárak szappanjai is nagy választékban. Eredeti francia és angol cognac és rumok, likőrök, likőr-essenciák, rum-essenciák, angol és orosz teák a legkitűnőbb minőségben raktáron.

Székesfehérvár, Nádor-utca 2.
TELEFON.

ÚJDONSÁG TÜNDÉR HARANGOK

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vasállványon, 15 összezsugantott ezüstfémesongóval van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkökkel, mesés ajándékkal együtt

csak 10 korona

Wagner a „Hangszer-Király“

országsszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest József-körút 15.

Üvös: Figyeljünk jól a pon, os címre és házszámra.

**Ha
eladni**

vagy
venni-valója

van

az apróhirdetések közt
tegye közzé!

Legolesőbb bevásárlási forrás!

Valódi szörme boák és muffok! — Olcsó trico ruhák! — Selyem-, szövet- és flanel blousok!

Divatos női és lányka kalapok, tollak és selymek! Férfi és női shevraut és box cipők!

GYERMEK CIPŐK!

KOVÁTS ANTAL

uri- és női divatruháza.

Városház-tér.

SZENT ISTVÁN ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő. Székesfehérvár, Bástya-utca 3. szám.

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen újonnan átalakítottam és minden igényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem első rendű masszírozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképzett-ségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.

Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át.

Fürdődíjak ruhával együtt:

Gőzfürdő	—60
Gyermekek 10 évig	—30
Porcellán kád	1—
Cinkád	—80
Hideg-gyógyfürdő	—60
Iszapfürdő	2—
Szénsavas-fürdő	2—
Sósfürdő	1:20

BÉRLETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

A mélyentisztelt közönség szíves pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA,
rüdötulajdonos.

Pecset helyett sajtóbélyeggel zárja le leveleit!

EGYELŐRE
nincs nagyobb és sürgetőbb kötelességünk, mint a kath. sajtó támogatása. Ezen kötelesség lerovásának egyik igen célszerű módja, hogy a

Kath. Sajtóegyesület

művészi kiállítású
levélzáró bélyegeit

használguk és terjesztjük.

A legkisebb mennyiség melyet postán bérmentve, küldenek, félív, (60 darab), aminek 1 korona 20 fillér az ára. Rendeljen belőlük **UTALVÁNYON** és a szelvényen írja meg, hogy „**LEVELZÁRÓ BÉLYEGET**” kíván! Tizenkét különféle kép! Négy színváltozat!

1 iv (120 darab)

2 KOR. 40 f.

1 darab ára 2 f.

Megrendelhetők: a
Katholikus Sajtóegyesület központi irodájában

Budapest, Ferenciek-tere 7.

Eladó ház.

Gáztelep-u. 25. számú ház, több lakással és nagy kerttel most november hó 23-án délelőtt 9 órakor a helybeli kir. törvényszék árverési csarnokában elárvereztetik.

ÁLLANDÓ BETÉTEKRE

5⁰/₁₀-OT

ad a

Székesfehérvári
Hitelszövetkezet

**LEGSZEBB
LEGIOBB
LEGOLCSÓBB**

! könnyen emészthető!

kukorica-górék

nagy gyári raktára. Górékban dus választék. Különként házhoz szállítva 7 krajcár. Félig megevett górék feleáron adtnak. Fővárosi telefon szám: :: Samu 77. ::

! Vigyázat!

Óvakodjunk az értéketlen utánzatoktól! Samu védjegyre ügyelni!

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi áramító ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi áramító ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-ös varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

— SZÉKESFEHÉRVÁR. —

Nádor-utca Töltényi-féle ház.

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! $\frac{1}{2}$ kgr 75, $\frac{1}{2}$ kgr 140, $\frac{1}{2}$ kgr 270 fillér.

Fernolendti világhírű fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban.

! Cipőkrém különlegeségek minden színben!

! a kontinens leghirnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor.

— Ismétlárusítóknak minden cikkből megfelelő árendmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben.

Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrakkok. Vazelin. Orosz bőrkendőcs. Bőrapretura, nyeregzsappan, kályha és fémtisztítószer. Szarvasbőrtesték. Lábbeli tisztítószer. Cipőtűző különlegességek. Cipő és csizmasámfák. Mindenféle cipődszítések. Kocsimosó és butortörő szarvasbőrök 1 K-től felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörő bőrök.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes

igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való lószőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári áron.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszákak. — Trieszti szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia gépszij- és bőrkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutelepei, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100.

SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE.

Üzletalapítás 1857-ben.